

da bo njeno površje nekoliko viselo od roba proti deblu.

Kateri živini naj se poklada klajno apno? Živalsko okostje obstoji večji del iz fosforovokislega apna. To snov določa živali navadno po zavžitni krmi, ako pa ta krma ne vsebuje v zadostni meri, skušajo si jo poiskati na kak drugi način. Živali, ki se snovi potom krme ne dobe dovolj v se, glodajo kosti, ki jih najdejo na dvorišču ali po cestah, glodajo jasli itd. Ker nismo v stanu vedeti, ali doba živali s krmo v se dovolj fosforovokislega apna, zato je dobro, če jim potrosimo včasih smetno fosforovo kislino apno po krmi. Osebito je to potrebno pri mladi živini, ki se raste, oziroma izdelava kosti. Dokler žival raste, potrebuje za izdelovanje kosti največ apna in če tega ne dobi v zadostni meri, ostanejo kosti šibke in se valed tega tudi drugače ne razvija tako, kakor bi se lahko razvijala. Če se da živali vsak dan pol do eno žličko klajnega apna, kakršno se navadno dobiva v prahu, vpliva ta dodatek osebito pri mladi živini jako dobro.

Navodilo za izdelovanje vojnega kruha. (Nadžin Postelt v „Österr. Agrarzeitung“). Takozvani vojni kruh se napravi tako-le: Vzame se 50 odstotkov ržene, 30 odstotkov ječmenove moke in 20 odstotkov krompirja. Najprej se kruha ali opari krompir, ga nato olupijo in zriblje. Rženo in ječmenovo moko se zmeša in preseje. Za tem se doda zmešanemu ali zribanemu krompirju približno tretjina mešane moke, prilije polazoma primerna količina mlačne vode, doda kvasa (kislega testa) in vse skupaj prav dobro premešajo. Testo se dene v kakšno posodo, jo pokrije, postavi v kak gorič prostori in pusti vstajati 12 ur. Ko je testo vstalo pri-seje se še ostala zmešana moka, doda soli in kimlja, vse skupaj do dobra zmeša ali premešajo in pusti nato 2 uri na miru, da testo vstane. Ko je testo vstalo, se podela v hlebe in jih speče. Ta kruh ni le cenejši od kruha iz same pšenice ali pa ržene moke, marveč ima to dobro, da se vzdrži dalj časa aveh ali trih in se ne pesoli tako naglo kakor prvi kruh.

Pri današnji ceni moke, bi stalo 400 kg vojnega kruha, napravljenega doma, v hlebih, tehtajočih po 4 kg to-le: 50 kg ržene moke po 46 vin. — 23 K, 30 kg ječmenove moke po 30 vin. — 9 K, 20 kg krompirja po 19 vin. — 2 K. Troški za spečenje 25 hlebov po 14 vin. — 3 K 50 vin., torej skupno 37 K 50 vinarjev. 100 kg te zmesi da 130 kg kruha, torej stane vsak kilogram tega kruha 29 vinarjev.

Za izdelovanje kruha pa ni ravno potreba vzeti krompir, kakršen se uporablja za kuhinjo, marveč se vsame lahko krompir, ki se ga uporablja v industriji. Ta slednji je celo boljši od prvega, ker vsebuje več škroba in je za polovico cenejši, ter stane potem vsak kg kruha namesto 29 samo 28 vin. Sedaj stane kg kruha pri pekih 40 vinarjev.

Če je kravi vime zateklo, vzemi kakšno za to pripravno posodo, nali v njo tople vode ter razbri obnem kakšno opeko, položi jo v to vodo in dani posodo pod kravo vime. Da ne bo uhajal sopar ob straneh, ogrni kravo s primerno veliko odejo. Posodo pusti pod vimenom, dokler

uhaja iz vode sopar. To ponavlja vsak dan dvado trikrat. Namesto razbeljene opeke vržeš v vrelo vodo lahko seneni drob. Kot nohranje zdravilo dajaj kravi alezovo ukocho.

Gnojniščne gredice ali gorke lehe. Za pridelovanje zgodnje zelenjave, kakor n. pr. kumar, karfijola, melonov, fižola, krompirja, kole-rab, zelja, za katere rastline se pripravijo gorke lehe že koncem novembra, v decembru, januarju ali početkom februarja, morajo biti, kakor pravi Friderik Hennings (Wiener landw. Ztg.), izdelane na vsak način iz lesa, ker se jih mora obdati še s plastjo gnojja. Ako je ta gnoj gorkoto že zgubil, mora se ga nadomestiti s drugim, da se vzdrži ves čas enaka toplota. Gorke lehe iz betona so ne samo mrzle, marveč odtegnejo tudi gnojno toploto, kar se pa pri gnojniščnih gredicah z lesenim obodom ne dogaja. Tam, kjer se uporabljajo gorke lehe za sajenje sadik ali pa, če ni komu za zgodnjo zelenjavo veliko mar in se boče imeti šele koncem aprila ali maja solato, kumarje, karfijole in kolerabe ter drugo raznovrstno zelenjavo, so gorke lehe z obodom iz betona na mestu, kajti te vstrajajo delj časa nege one z lesenim obodom.

Cenjeni prijatelji!

Politični in gospodarski boji za kmete, obrtnike in delavce postajajo vedno hujši. Od vseh strani se pojavljajo nasprotniki. Valed tega pa je tudi treba, da si vsakdo nabavi list, ki mu vedno in povsod služi in ki zagovarja ljudske pravice.

„Štajerca“

je tak list, v vsakem oziru nenstrašen in pogumen.

Vsak pravi prijatelj ljudstva

bode torej:

1. „Štajerčev“ naročnik
2. Zahteval v gostilnah, tobakarnah, kavarnah in brivnicah „Štajerca.“
3. Agitiral za „Štajerca.“

Obenem prosimo ob priliki nastopivšega novega polletja vse one, ki so z naročnino zastali, naj jo blagovolijo vpлатiti!

Vai na dele za naš list!

Razno.

Z ozirom na Božične praznike izšel bode „Štajerca“ prihodnji teden že v četrtek zjutraj.

Velika tatvina se je zgodila v Bejaku. Krmarici Amaliji Jurji bilo je namreč iz zaprtega stanovanja mnogo denarja in slatenine in sicer hranilna knjižica za 500 kron, dva zlata prstana za 258 K itd. Tata dostoj še niso vjeli. Iz hranilnice je takoj 400 K dvignil.

Umri je v Ptuj bišvi posestnik in krmar Fr. Tschelch. N. p. v m.!

Iz angleškega vjetništva se je povrnil sin ptujakega vinotrtca g. dr. Rande Fürst. Bil je za časa izbruh vojne v Angliji, kjer so ga zaprli, ali potem kot zdravnika spet izpustili. Dr. Fürst vatopi zdaj takoj h vojakom.

V Ljubljani pojavil se je en slučaj kolere. Zbolel je vojaški voznik Karl Ringelbauer.

Mično novost za otroke oddaja brezplačno tvrdka Nestlé na Dunaju. To so izrezovalne deklice, ki predstavljajo znane osebe iz pravljic v umetniško dovršenih risbah in podajajo otroškemu srcu razvedrilno mikavnost! — Razen te novosti se na željo oddajajo ali razpošiljajo tudi poskušnje Nestléjeve moke za otroke: Henri Nestlé, Dunaj, I. Bberstrasse 2 S.

Izplačevanje gotovine pri kreditnih zavodih za vplačevanja na vojno posojilo. Z uradne strani se nam poroča: Povodom podpisovanja

na vojno posojilo se je v več slučajih opazovalo neko napačno razumevanje; da se temu odpo-more, se opozarja na to, da so po tozadevnih določbah moratorija § 4 I b in § 5 odst. 3 sedaj veljavnega ces. ukaza z dne 25. nov. 1914, drž. zak. št. 321) kreditni zavodi zavezani tir-jatve iz tekočega računa, blagajniških listov in vložitnih knjižic brez omejitve na kak gotov znesek v svrhu vplačevanj na državna posojila, torej tudi na vojno posojilo nazaj plačevati le potom predkazovanja ali dopošiljanja na blagajno, ki ima pravico sprejemati n. pr. poštna hranilnica) in se torej ne more zahtevati, da bi kreditni zavodi izplačevali strankam gotov denar.

Od vojaške sodnije. Pred deželnoobrambeno divizijsko sodnijo v Gradcu imel se je tesarski mojster Johan Schlögel zagovarjati, češ, da je prostovoljno pod orožje stopilše delavce skušal zadržati. Schlögel bil je pa od obtožbe oproščen. — Nadalje se je imel zagovarjati učitelj Jožef Drogenik iz Gorice zaradi zločina po § 65 a k. p. Rasprava se je že enkrat preložila. Drogenig bival je pri svoji sestri, neki krmarici v Sr. Krist pri Bogatcu. Bil je obdolžen, da je enkrat na cesti proti nekemu posestniku in enkrat v gostilni svoje sestre iz-raze storil, češ da so Srbi naši brati in ne za-slažajo sovražstva, da se ne sme nanje streljati itd. Drogenig je hotel tajiti, pa mu ni po-magalo. Bil je na 18 mesecev težke je-če obsojen.

Napad. Na cesti med Trbišom in Thöre-Maglarn na Koroškem bila je raznašalka kruha Helena Grieser od neznanega moža napad-na. Ko se je branila, ranil jo je s nožem v trebuh in v prsa. Revica je vkljub težkim ra-nam prihitela v gosdarjevo hišo in je še o na-padu poročala. Potem so jo odpeljali v bolni-šnico. Brčkone je bil to roparski napad, ki pa je bil preprečen valed tega, ker so se v gosdar-ski hiši ljudje pojavili.

Režeg (Recegg). Piše se: Občina Rosegg je feldcajgmojstra Potiorek visoko počastila. Dobila je od njega sledečo zahvalno pismo: „Najtoplejšo zahvalo za počaščenje, katerega z odkritim veseljem sprejemem.“

Potiorek, feldcajgmojster.“

Gruzna nesreča. Iz Bistrice ob Dravi se poroča: V tagi firme Fiorazzo uslužbeni ta-gar Jožef Möslacher prišel je pri delu baje valed lastne neopredilnosti v „vollgatter“; pri temu bila mu je glava razbita.

Smrtina nesreča. Pri delu s lesom padel je kup drv na posestnikovega sina Johana Kal-tenhofer pri Fressachu. Zmučalo mu je prsa tako, dr. je bil reveč takoj mrtov.

Zaradi žaljenja Veličanstva bil je pred gra-škim divizijskim sodiščem blapec Anton Ram-skogler na 3 leta težke ječe obsojen.

Božič v vojni!

Božič se bliža, praznik ljubezni in domo-vine.

Ubog ali bogat, vsakdo pripravlja — bodisi iz tega, kar si je s trdom prihrani, bodisi iz obdja — darilo za tiste, ki so njegovemu srcu najbližji. Komu se ne poroči oko, ako se spo-minja naših vojakov, ki izpolnjujejo ob tem času daleč od doma, morda v pustih krajih, najple-menitejšo, toda najtežjo ismed dolžnosti!

Vojni oskrbovalni urad c. in kr. vojnega ministristva je sklenil tem vrhim možem poslati akromno božično darilo in posveča temu namenu

pol milijona kron.

Kakor znamenita je ta vsota, vendar daleč ne zadošča, da bi se vsakemu vojaku, ki je v vojni, naredilo majhno veselje. Za to je treba sodelovanja vseh. Z neznanim številom tistih, ki nimajo drugega svojca v vojni, bodo tekmo-vali tisti, kojih sin, kojih brat, kojih mož ali zaročenec se bojuje za domovino...

Zato prosí vojni oskrbovalni urad (IX, Berg-gasse 16), da bi a. z. mu s tem namenom veliko-dušno in kar najhitreje naklanjala darila v de-narju. Ta urad bode skrbel, da pridejo božična darila našim četam po oddelek h pravočasno v

Vojska

divja in nikdo ne ve, kako dolgo bode trajala. V teh resnih časih kaže se pomen društva

„Rdeči križ,“

ki skrbi za ranjence vojne, posebno očitno. Prosimo torej vse, ki imajo čisto srce za našo domovino, da naj

žrtvujejo

za to prepotrebno društvo vsaj malo darilo!

roke kakor drag pozdrav iz ljube domovine, kakor dokaz najiskrenejšega spomina, kakor znak upanja na veselo svidenje!

C. in kr. vojno ministrstvo, vojni oskrbovalni urad,
IX., Berggasse šte. 16.
Na Dunaju, v oktobru 1914.
F. M. L. Löbl s. r.

Ali si že

Štajerca'

naročil? Ako ne, stori
to takoj!

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Naša zmaga na Poljskem.

Dunaj, 17. decembra. Uradno se poroča: Zadnje vesti ne dopuščajo več na tem dvomiti, da je odpor glavne ruske moči zdaj zlomljen. Na južnem krilu je večdnevna bitka pri Limanovi, na severu od naših zaveznikov pri Lodzu, zdaj pa tudi že v Bzuri popolnoma končana. Vsled našega napredovanja čez Karpate od juga ogrožen je sovražnik splošno nazadovanje nastopil, katerega je hotel kriti v karpatski preddeželi. Ob drugi fronti se nadaljuje zasledovanje.

Angleži na lastni zemlji napadeni.

Berlin, 16. decembra. Del nemške mornarice je prišel do angleškega ozemlja in obstreljeval angleška pristanišča Scarborough ter Haartepool. Mnogo škode, mrtvih. Strah v Angliji je velikanski.

Srbi v Makedoniji.

Iz Konstantinopla se poroča: Kakor znano, si Srbi na vse načine prizadevajo, da bi prevrtili mohamedanško in bulgarsko prebivalstvo v Makedoniji v svoje vojaštvo. V okraju Tikvič so rekvirirali vsa življenska sredstva iz mohamedanskih vasi. Vse Mohamedance od 28.—40. leta so z lažmi in silo do tega pripravili, da stopijo v srbsko armado. V Koprivnici naložili so Mohamedancem vojni davek 9000 dinarjev; 70 Mohamedancev se je tam zaprl; obdolžilo se jih je, da stojijo v zvezi z bulgarskimi četami. Mesto Koprivnica so Srbi porušili, mohamedanski občini pa naložili vojnega daveka 20 000 dinarjev. Tako postopajo Srbi še zdaj povsod nasilno in brutalno. Ali tudi v Makedoniji jim bode kmalu odklenalo.

Razmerje z Italijo.

V italijanski zbornici se je razpravljalo o stališču Italije napram svetovni vojni. Protivstrijaki vojni hujakci so dočeli popolni poraz, kajti ravno tako vlada, kakor večina vodij so se postavili na stališče poštene neutralnosti. Na italijanskem razumevajo prav dobro, da je Francoska največja in najnevarnejša nasprotnica v Srednjem morju.

Vstaja med kavkaškimi vojaki v Galiciji.

List „Az Est“ poroča baje iz popolnoma zanesljivega vira iz Husata: V Stanislavn ležale ruske moči dobile so znanje, da se Turčija uspešno zoper Rusijo bori. Ta vest je napravila med ruskimi kavkaškimi vojaki, ki so zdaj v velikih skrbih zaradi svojih zapuščenih družin, mnogo nemira. 700 kavkaških kozakov se je naravnost uprlo in noče Rusom več služiti. Rusko armadno vodstvo je te kozake vrglo v verige in jih pustilo odpeljati v notranjo Rusijo.

Mohamedanci v Indiji.

Iz Konstantinopla se poroča, da so derviši prišli za sveto vojno zbirati prostovoljne regimente. Nervoznost Angležev v Indiji postaja glasom došli poročil vedno večja. Angleži vidijo danes v vsakem Mohamedancu izdajalca in skušajo nevarno islamitsko gibanje z najstrožimi sredstvi zatreti.

V mestih Delhi in Labou, ki sta središči indijskega mohamedanizma, so Angleži vse mohamedanske časopise in tiskarne zatrli. V mestu Alkua iskali so pri vseh učiteljih in učencih mohamedanske šole po sumljivih časopisih in drugih spisih. Kdor je imel turške knjige, bil je takoj zaprt. Vsako zvezo z bojevitimi mohamedanskimi gorskimi plemeni na severu, n. pr. z Afridi, Vasiri, Mahsuri in mohamedanskim prebivalstvom ravnanje skušajo Angleži preprečiti. Ta angleška nervoznost pa ima le posledico, da se pričinja razširjati tudi na indijske Mohamedance. In tako bodo Angleži sami pripomogli, da se prične čimprej velika revolucija v Indiji.

Vsem ex. lekturam je dovoljeno se priporočiti, naj se prijazno obrnejo na današnji inzerat Lyneform-tvorci.

Inzerente

opozarjamo, da je zdaj zopet jako ugodni čas za inzeriranje v „Štajerca“, ki je gotovo najboljši in najrazširjenjši list v naših krajih.

W. H. H. H. H.
W. H. H. H. H.
Fabrika za vođe neprolomnih stolar August Nattler Söhne.
Graz, Landhausg. v rotundu in casproli.
Išče se naprej-prodajalca ali rajonske zastopnike. 799

Sodarski

učenec

se pod dobrimi pogoji
takoj sprejme pri g.
Hans Steudte,
sodarski mojster,
Ptuj, Brandgasse. 802

Sveža jajca

kupuje po najboljši
ceni J. Heller, Wien
III., Kleistg. 20. 664

Lepa vila

v neposredni bližini Ptujja se
pod ugodnimi pogoji takoj
proda. Vred. pove Josef Weiss,
Pustigasser Bierdepk. Kar-
burg, Kählgasse. 601

Lončarski

učenec

se takoj sprejme pri
g. Jon. Maister, lon-
čarski mojster v Ptujju.

Najlepše božično darilo
je naša najnovejša
„vojskina armadna ura“
z drobnim relikvom vojnemu znakom Nje.
Vel. cesar Frane Jožef I. in cesar Viljem II.
Medeno oblitje iz modrega jekla s preciz-
nim anker-kolejem in 3 letno pisarno ga-
rantcijo. Proti povzetju le K 3.80. — K. nji
spadajoča veržica K 1.—
Waren-Zentrale Leopold Schaechter,
Dunaj 2, Valeriestrasse 78 (t. — 186 se zastopnike.

Ni zamenjati s podobnimi ponudbami!

Namesto K 12.— samo K 6.—

15.000 parov čevljev na žnoro

glasom podobe, popolnoma s dolga usnja in usnj-
nim, teblanim podplatom, ki so bili določeni za
Balkan mi je zaradi vojne zastalo. To salogo
moram v kratkem oddati in prodam v veliki tega
par pod protizvajalno ceno za samo K 6.—, —
Se dobijo za gospode in dandain v vsaki velikosti.

Poslaj po povzetju 796

Ekspozna hita „Perfekt“, Dunaj, VII., Neustiftgasse 137/18.

Dobro gostilno

na najboljši postaji v Vitanju da inteligentni, obrta večji
cbitelji brez otrok, ali z malo družino od 1. februarja
1915 v najem nadučiteljeva soproza gospa
Amalija Rupnik v Vitanju (Weitenstein). 801

Ljudska kopelj mestnega

kopališča v Ptujju.

Čas za kopanje: ob delavnih od 11.
ure do 3 ure popoldne (Sobota je od

11. do 1. ure popoldne) ob nedeljah in
praznikih od 11. do 12. ure popoldne

I. kopelj s vročim trskom, parni ali
„Bismarck“ s hladno K. — 70

Preselitev.

Zraven kavarne
„Tegetthoff“
Tegetthofstr. 44.
Lastno izdelovanje
vaselina in čevljske krème. Zaloga
kratkega blaga, konfekcije in
pohištva

E. SREBRE, Maribor. 797

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz)
v Ptujju zraven kladnice in plinarske
hiše postavljena je parna žaga vsakomur

===== v porabo.
Vsakomur se les hodi itd., ter po zahtevi
takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam
oblati, vrtati, spahati i. t. d.

Prodajalka in učenka

zmožna obeh deželnih jezikov, se takoj sprejme
v trgovini z mešanim blagom
Hans de Toma, Dobje, p. Montpreis. 804

Kravji majerski ljudje

najmanj 3 osebe na delo, pridna oseba za molžo, ki
se razume pri teleh, izreji in pitanju telet z letnim
spričevalom, se 1. januarja 1915 pa le v letno
službo sprejmejo. Dobijo: prosto stanovanje, drva, njivo
za zelenjavo, vsak dan 2 litra mleka, prosto krmo za 1
kosa mlade živine v graščinskem hlevu in na leto 950 K
gotove plače. Le trezni, mirni in pridni ljudje naj
natančno nemško pišejo ali pa se osebno s svojimi
dokumenti predstavijo. Starost preslica in tudi njegovih
otrok je ureba naznaniti.

Graščina Steinhof pri Radgoni. 803